

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (Permanent uddannelsesløft med forhøjet dagpengesats på 110 pct.)

J.nr. 23/10445 - 2023-5928

A2
ASC/JGAJ

Indledning

Et udkast til lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (Permanent uddannelsesløft med forhøjet dagpengesats på 110 pct.) har i perioden 13. - 27. oktober 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Ankestyrelsen, Arbejdsmarkedets Tillægspension, ASE, BDO Danmark, Beskæftigelsesrådet, Centralorganisationens Fællesudvalg CFU, Danmarks Frie Fagforening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Professionshøjskoler, Danske Seniorer, Datatilsynet, Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Den Uvildige Konsulentforening på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Faglige Hus, Erhvervsstyrelsen, FSR - danske revisorer, Faglige Seniorer, Finans Danmark, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Foreningen af kommunale sociale-, sundheds, og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Frie Funktionærer, FSR - Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Frivilligrådet, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes brancheforening, Kristelig Fagbevægelse, Landsforeningen af Fleks- og skånejobbere, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere, Landsforeningen SIND, Lederforeningen (VUC), Producentforeningen, Retssikkerhedsfonden, Rigsrevisionen, Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SEGES, SMV Danmark, Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

Der er modtaget hørings svar fra:

Ankestyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske A-kasser, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne og Bestyrelsen (DEG-L og DEG-B), Danske Professionshøjskoler, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Forhandlingsfællesskabet, Kommunernes Landsforening (KL), Lederne, Rådet for psykisk sårbare på Arbejdsmarkedet, Ældre Sagen, Finanstilsynet, Rigsrevisionen.

De modtagne hørings svar vedlægges.

Følgende har meldt tilbage, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget: Ankestyrelsen, Danske A-kasser, Forhandlingsfællesskabet, Finanstilsynet og Rigsrevisionen.

Nedenfor gennemgås de indkomne høringssvar.

1. Generelle bemærkninger uden kommentarer

FH er overordnet set meget positive ift. lovændringen. FH finder det glædeligt, at regeringen nu vil gøre det til en permanent mulighed for arbejdsløse at tage udvalgte faglærte uddannelser til 110 procent af dagpengesatsen. Ordningen kan dermed fortsat bidrage til at sikre flere faglærte nu og i fremtiden inden for områder, hvor vi mangler arbejdskraft. For at sikre en velfungerende ordning er det dog afgørende, at de udvalgte erhvervsuddannelser, afspejler arbejdsmarkedets behov.

DA tilslutter sig et initiativ, der sigter mod at flere bliver faglærte og dermed bidrager til at afhjælpe manglen på medarbejdere med faglærte kompetencer.

KL kvitterer for at permanentgøre uddannelsesløftordningen på 110 pct. fra 1. januar 2024. KL har noteret sig, at uddannelsesløft på 110 pct. dagpenge især har været brugt på social- og sundhedsområdet, hvor en række ledige har haft positivt økonomisk incitament til at uddanne sig på områder, hvor der nu og fremadrettet vil være stor mangel på arbejdskraft.

Dansk Metal finder det glædeligt, at regeringen nu vil gøre det til en permanent ret for ledige at tage udvalgte erhvervsuddannelser på 110 procent af den lediges hidtidige dagpengesats. Ordningen kan dermed fortsat bidrage til at sikre flere faglærte, nu og i fremtiden, inden for områder, hvor vi mangler arbejdskraft.

Lederne støtter, at muligheden for et uddannelsesløft med en forhøjet dagpengesats gøres permanent. Lederne henviser til, at der er mangel på faglærte medarbejdere. Permanentgørelsen af uddannelsesløftet med forhøjet dagpengesats kan bidrage til at afhjælpe noget af manglen på medarbejdere med faglærte kompetencer.

DEG-B henviser til arbejdsmarkedets parterers udmeldinger og høringssvar vedrørende lovforslaget.

DEG-L er positive over, at ordningen foreslås permanentgjort, da det kan ses tydeligt af tal fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, at ordningen medfører en større opkvalificering af ledige. Ligeledes kan det ses, at mange af de ledige, der bruger ordningen til at starte erhvervsuddannelse, fortsætter deres uddannelsesforløb eller kommer i beskæftigelse. Det er vigtigt, at ordningen fortsætter som hidtil med at være rettet imod områder, hvor der er dokumenteret mangel på arbejdskraft.

Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet tilslutter sig lovforslaget, idet de er enige i intentionen om at permanentgøre ordningen med et uddannelsesløft til kortuddannede, så de står stærkere på arbejdsmarkedet.

Ældre Sagen beskriver, at der i en længere periode har været for få uddannede ansatte indenfor bl.a. ældreplejen, og at det har ført til en omfattende vækst i antallet af ufaglærte på området. Der er behov for at få vendt denne udvikling, og en permanentgørelse af retten til uddannelsesløft med forhøjet dagpengesats på 110 pct. er et skridt i den rigtige retning i forhold til at sikre flere faglærte inden for området. Ældre Sagen hilser derfor lovforslaget velkomment, da der vil blive skabt sikkerhed for ordningens fortsatte eksistens. En ordning, der giver især flere voksne muligheden for at tage en SOSU-uddannelse med sikring af et fortsat rimeligt eksistensgrundlag.

Ældre Sagen skriver videre, at der med en stadig kortere indlæggelsestid på hospitaler og flere ældre i samfundet vil være krav til øget faglighed og antal ansatte inden for ældreplejen. Lovforslaget er skridt i den rigtige retning for at rekruttere flere til SOSU-uddannelserne. Lovforslaget vil dog ikke alene vil kunne modvirke den massive mangel på arbejdskraft inden for området. Ældre Sagen foreslår derfor tillige etablering af ordninger inden for løbende opkvalificering og krav til kursus-tilbud for ufaglærte inden for ældreplejen, indførelse af mesterlæremuligheder, bedre muligheder for individuelt tilpassede uddannelser, rekruttering af faglært arbejdskraft fra udlandet mm.

2. Bemærkninger til lovforslaget med kommentarer

2.1. Permanent uddannelsesløft

FH foreslår, at flere får adgang til ordningen ved, at udvide begrebet 'forældet uddannelse' til også at omfatte personer, som fx grundet sygdom ikke kan benytte deres uddannelse. FH mener, at det er uhensigtsmæssigt, at ledige skal vente fem år på, at deres uddannelse er forældet, hvis det er åbenlyst, at uddannelsen ikke længere er anvendelig. Ligeledes skal ledige med forældede videregående uddannelser også have adgang til ordningen.

FH finder, at der skal laves en særskilt ordning for uddannelsesløftet inden for professionsuddannelserne, da der også her er stor mangel på arbejdskraft for flere områder.

Danske Professionshøjskoler har ingen bemærkninger til selve ændringen, men bemærker, at ordningen med fordel kan udvides til også at gælde professionsuddannelser og akademiuddannelser inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft. En udvidelse af ordningen vil kunne afhjælpe på de rekrutteringsudfordringer, som samfundet står over for på velfærdsområderne.

Kommentar:

Det følger af regeringens forslag til finansloven for 2024, at muligheden for at påbegynde et uddannelsesløft med 110 pct. dagpenge på udvalgte erhvervsuddannelser permanentgøres. Lovforslaget udmønter denne del af finanslovsforslaget for 2024.

Forslaget om at udvide ordningen til også at gælde for personer, som fx grundet sygdom ikke kan benytte deres uddannelse, og for personer med forældede videregående uddannelser ligger uden for finanslovsforslaget for 2024. Det samme gør

sig gældende for forslaget om, at udvide ordningen til også at gælde professionsuddannelser og akademiuddannelse inden for områder med behov for arbejdskraft.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

2.2. Positivlisten

DA vil gerne påtage sig opgaven med at udvælge konkrete erhvervsuddannelser til en positivliste for uddannelser, der giver ret til 110 pct. dagpenge.

For at understøtte opgaven med positivlisten finder DA, at det af lovforslaget bør fremgå, at dette skal ske på et analytisk grundlag baseret på rekrutteringsudfordringerne for de stillinger, som typisk varetages af medarbejdere med de enkelte erhvervsuddannelser. DA anbefaler, at det konkret sker på basis af, om stillingerne har status som mangelområder efter Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings Arbejdsmarkedsbalance og rangordnet efter niveauet for den forgæves rekrutteringsrate baseret på Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings kvartalsvise rekrutteringssurveys. Et sådant analytisk fundament vil sikre, at positivlisten er målrettet de områder på arbejdsmarkedet med de største rekrutteringsudfordringer.

Kommentar:

Det vil lige som hidtil være Beskæftigelsesministeriet, der udarbejder den landsdækkende positivliste over erhvervsuddannelser, hvor der er behov for arbejdskraft. Udarbejdelsen vil fortsat ske med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

I beskæftigelsesministeriets arbejde med at udarbejde den landsdækkende positivliste vil det fremover indgå som et parameter, om der er tale om uddannelser inden for stillingsbetegnelser som har status som mangelområder efter Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings Arbejdsmarkedsbalance.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

FH mener ikke, at hverken den nuværende liste eller fremtidige lister til fulde kan sikre at uddannelsesløftets positivliste afspejler arbejdsmarkedets behov inden for de rammer, som lovforslaget fastsætter. Helt konkret medfører begrænsningen om, at positivlisten maksimalt kan dække en tredjedel af aktiviteten på erhvervsuddannelserne, at ordningen ikke på samme tid kan bidrage til at sikre hænder i det private og offentlige i det omfang, som det er påkrævet.

FH anfører, at det ud fra en arbejdsmarkedspolitisk logik er udfordrende, at en positivliste ikke fastsættes med udgangspunkt i de konkrete behov for faglært arbejdskraft på arbejdsmarkedet. Den fastsatte begrænsning på 33 procent af uddannelsesaktivitet på erhvervsuddannelsesområdet og en politisk beslutning om på forhånd at medtage SOSU-assistentuddannelsen, der udgør mere end en tredjedel af den afsatte aktivitet, gør det vanskeligt at sammensætte en positivliste, der afspejler de konkrete arbejdsmarkedsbehov, samt sikre en relevant hensyntagen til de erhvervsuddannelser, der er centrale for den grønne omstilling. Det har den konsekvens, at afgørende uddannelser inden for f.eks. den grønne omstilling er udelukket fra positivlisten. Uddannelser der vel og mærke vanskeligt kan komme tilbage på listen,

hvis ikke loftet hæves. Som eksempel kan nævnes klejnsmede, automatikteknikere og køleteknikere, skorstensfejere, murere og ventilationsteknikere. Faggrupper der er fuldstændigt afgørende for, at vi kan komme i mål med klimaloven og de massive reduktioner i vores CO₂-udslip. Dertil kan nævnes uddannelser, der tidligere har medført stort optag via uddannelsesløftet – ernæringsassistent, offentlig administration, tjener mfl. Alle erhvervsuddannelser, der peger frem mod fremtidigt behov og mangel på arbejdsmarkedet, men som ikke længere er en del af uddannelsesløftet grundet det fastsatte loft.

FH påtager sig gerne fortsat opgaven med at udvælge konkrete erhvervsuddannelser til positivlisten. Men for at understøtte opgave, bør det fremgå, at det skal ske på et analytisk grundlag baseret på rekrutteringsudfordringer for de stillinger som typisk varetages af medarbejdere med de enkelte erhvervsuddannelser, frem for det ulogiske nuværende loft.

FH foreslår, at lovforslaget ændres, så loftet løftes, så flere uddannelser, der blandt andet kan bidrage til den grønne omstilling, bliver omfattet af positivlisten.

Dansk Metal mener, at for at sikre en velfungerende ordening er det afgørende, at de udvalgte erhvervsuddannelser, afspejler arbejdsmarkedets behov.

Dansk Metal mener ikke, at hverken den nuværende liste eller fremtidige lister til fulde kan sikre dette inden for de rammer, som lovforslaget fastsætter. Helt konkret medfører bestemmelsen om, at positivlisten maksimalt kan dække en tredjedel af aktiviteten på erhvervsuddannelserne, at ordningen ikke kan bidrage til at sikre den nødvendige arbejdskraft i både det private og offentlige.

Konsekvensen er, at afgørende uddannelser inden for den grønne omstilling er udelukket fra positivlisten. Det gælder den fulde uddannelse som klejnsmed samt muligheden for at blive køle- eller automatiktekniker. Det er helt essentielle uddannelser, hvis vi skal komme i mål med den grønne omstilling.

Dansk Metal mener derfor, at loftet for hvor stor en andel af uddannelsesaktiviteten positivlisten kan dække, skal løftes, så flere uddannelser, der kan bidrage til den grønne omstilling, fremover bliver omfattet af positivlisten.

Kommentar:

Det følger af finanslovsforslaget for 2023, at positivlisten fortsat skal omfatte 33 pct. af den samlede aktivitet på erhvervsuddannelserne.

Forslaget om at positivlisten skal omfatte en større andel af den samlede aktivitet på erhvervsuddannelserne ligger uden for finanslovsforslaget for 2023.

I forhold til FH's bemærkninger om, hvordan konkrete erhvervsuddannelser udvælges til positivlisten, henvises til kommentaren ovenfor til DA's bemærkninger.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

KL er bekymret for, at der med afgrænsningen til en tredjedel af erhvervsuddannelserne er risiko for, at social- og sundhedsassistent samt -hjælper vil udgå af listen, når der skal prioriteres uddannelser. Set i lyset af den aktuelle og fremtidige betydelige arbejdskraftmangel på sundheds- og ældreområdet mener KL, at der er behov for, at uddannelserne til social- og sundhedsassistent og -hjælper får en flerårig fast plads på positivlisten på fx 4 år, således at disse uddannelser ikke indgår i den årlige revision. Desuden foreslår KL, at listen kun revideres hvert andet år.

Kommentar:

Det følger af regeringens finanslovsforslag for 2023, at positivlisten fortsat skal omfatte 33 pct. af den samlede aktivitet på erhvervsuddannelserne.

Som følge af, at ordningen med uddannelsesløft foreslås permanentgjort, vil der fremover være behov for løbende at vurdere, om positivlisten omfatter de relevante erhvervsuddannelser, hvor der er behov for arbejdskraft. Arbejdsmarkedets parter inddrages i vurderingen/udvælgelsen af erhvervsuddannelser til positivlisten. Det sker via Beskæftigelsesrådets teknikergruppe, hvor KL også er repræsenteret.

Beskæftigelsesministeriet finder det hensigtsmæssigt med en årlig vurdering og revidering af positivlisten. Det svarer til, hvad der gælder for hovedparten af positivlister, som gælder for forskellige uddannelsesordninger i beskæftigelsesindsatsen.

Beskæftigelsesministeriet anerkender KL's bemærkning om, at der også i de kommende år vil være betydelig mangel på social- og sundhedsassistenter - og hjælpere. Det er dog beskæftigelsesministeriets vurdering, at det ikke er hensigtsmæssigt at fastsætte regler/krav om, at bestemte uddannelser skal fremgå af positivlisten i en bestemt årrække.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

3. Øvrige emner

3.1. Konsekvenser for erhvervslivet

DA bemærker, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det er muligt at færdiggøre en påbegyndt uddannelse efter udløb af dagpengeperioden som voksenlærling i form af en uddannelsesaftale med en virksomhed.

Omfanget af denne mulighed bør efter DA's vurdering kvantificeres i lovforslaget og på det grundlag også betyde, at lovforslaget vil have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i form af lønudgifter og den kollektive finansiering af AUB-refusion.

Kommentar:

Bemærkningerne i lovforslaget omhandler den mulighed, at personer, der opbruger deres dagpenget, selv kontakter og får en uddannelsesaftale med en virksomhed, som ønsker at ansætte personen som voksenlærling. Personerne har således ikke nogen ret i forhold til virksomhederne, og det er dermed op til en virksomhed, om man ønsker at indgå en uddannelsesaftale og dermed ansætte en person som voksenlærling.

Lovforslaget vurderes derfor ikke have nogen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.